

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/22/2014
Identifikačné číslo spisu:	6012201336
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6012201336.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD, v právnej veci navrhovateľa: J.. H. X., nar. X. J. XXXX, bytom Q. N. XXX, D., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne zo dňa 16. augusta 2012, 27. septembra 2012, 5. februára 2013 a 4. februára 2013 č. XXX XXX XXXX X, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/147/2012-51 zo dňa 13. novembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/147/2012-51 zo dňa 13. novembra 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 16. augusta 2012 a rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 27. septembra 2012 podľa § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. zrušil. Rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 5. februára 2013 podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. zrušil. Rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 4. februára 2013 potvrdil. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 16. augusta 2012 podľa § 70 ods. 1, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) priznala navrhovateľovi od 30. mája 2012 invalidný dôchodok v sume 270,60 Eur mesačne. Invalidný dôchodok priznala podľa čl. 52 ods. 1 písm. a) ods.4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009. Rozhodnutie odôvodnila určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% podľa lekárskej správy zo dňa 12. júla 2012.

Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 27. septembra 2012 navrhovateľovi od 30. mája 2012 zvýšila invalidný dôchodok na sumu 274,90 Eur mesačne (po zistení vymeriavacieho základu za obdobie od 1. januára 1984 do 31. decembra 1984, od 1. januára 1985 do 31. decembra 1985 a od 1.

januára 1986 do 7. apríla 1986).

Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 4. februára 2013 priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok od 30. mája 2012 v sume 366 Eur mesačne, po zvýšení od 1. januára 2013 v sume 341,90 Eur mesačne.

Súd po preskúmaní veci podľa § 250l ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že navrhovateľ podal dôvodne návrh na preskúmanie rozhodnutí zo dňa 16. augusta 2012 a 27. septembra 2012 a nedôvodne proti rozhodnutiu zo dňa 4. februára 2013.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že mal z vykonaného dokazovania preukázané, že pri posúdení zdravotného stavu navrhovateľa z hľadiska kritérií pre invaliditu dňa 12. júla 2012, nebol dostatočne zistený skutkový stav. Zdravotný stav nebol posúdený v zmysle zákonných kritérií pre invaliditu v súlade s prílohou č. 4 k zákonu. Dôkazom je aj posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa po podaní opravného prostriedku dňa 20. novembra 2012, kedy posudkový lekár SP pobočky Zvolen navrhovateľovi zvýšil mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti na 45 % pre obojstrannú ťažkú nedoslýchavosť (kapitola VII. oddiel B, položka 4 prílohy č. 4 k zákonu) a za iné zdravotné postihnutie - ostatné ochorenia - navýšil mieru poklesu zárobkovej činnosti o 10 % na 55 %. Z tohto dôvodu súd napadnuté rozhodnutia zo 16. augusta 2012 a z 27. septembra 2012 (odporkyňa stále vychádzala zo 45 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť) podľa § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. zrušil tak, ako je vo výrokovej časti tohto rozsudku uvedené.

Rozhodnutie odporkyne zo dňa 5. februára 2013 súd zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. pre nesprávne právne posúdenie. Odporkyňa nesprávne rozhodla keď zrušila toto rozhodnutie podľa § 112 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý upravuje zmeny v nároku na dávku, zmeny v nároku na výplatu dávky a zmeny sumy dávky. Takýto postup odporkyne nemá oporu v ustanovení ňou citovanom v rozhodnutí.

Súd dospel k záveru, že odporkyňa rozhodnutím zo dňa 4. februára 2013 vecne správne a v súlade so zákonom rozhodla, keď navrhovateľovi po zvýšení miery poklesu zárobkovej činnosti na 55 % priznala od 30. mája 2012 invalidný dôchodok v sume 336,00 EUR, po zvýšení od 1. januára 2013 v sume 341,90 Eur mesačne. Z rozhodnutia vyplýva postup odporkyne pri zistení potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok, ktorým je vzhľadom na vek navrhovateľa nad 45 rokov najmenej 15 rokov a zisťuje sa z obdobia pred vznikom invalidity. Navrhovateľ pred vznikom invalidity získal 13 681 dní obdobia dôchodkového poistenia, (táto skutočnosť vyplýva z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou rozhodnutia). Ku dňu vzniku invalidity navrhovateľ získal 37 rokov a 176 dní obdobia dôchodkového poistenia. Žiadna iná doba dôchodkového poistenia nebola v konaní preukázaná. Suma invalidného dôchodku bola určená podľa § 73 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.. Rozhodujúce obdobie sú kalendárne roky 1984 až 2011, v rozhodujúcom období navrhovateľ získal úhrnom 8 081 dní dôchodkového poistenia, t. z. 22,1398 rokov dôchodkového poistenia, priemerný osobný mzdový bod je 1,5434, hodnota priemerného osobného mzdového dobu po započítaní 84 % aj nad hodnotu 1,25 do hodnoty 3 (nad ktorú sa neprihliada), je 1,4965. Ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok navrhovateľ získal 13 681 dní obdobia dôchodkového poistenia, dôchodkový vek dovŕši 62. rokom veku 1.marca 2015. V období od vzniku nároku, t. z. od 30.mája 2012 do dosiahnutia dôchodkového veku získal 1 005 dní, spolu s obdobím dôchodkového poistenia 14686 dní, čo na účely výpočtu dôchodku predstavuje 40,2357 rokov obdobia dôchodkového poistenia a pripočítaného obdobia. Pri aktuálnej dôchodkovej hodnote platnej k 30. máju 2012 9,8182 je suma invalidného dôchodku 325,20 Eur mesačne. Navrhovateľovi sa podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. zachovávajú nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnania do zvýhodnenej pracovnej kategórie, preto suma dôchodku nemôže byť nižšia ako suma dôchodku určená podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003, z tohto dôvodu bol navrhovateľovi vypočítaný dôchodok aj podľa týchto právnych predpisov. Suma podľa právnej úpravy platnej do 31. decembra 2003 je určená z priemerného mesačného zárobku 135,00 Eur za roky 2010, 2011, 2002, 2009, 2008, pri započítaní doby zamestnania 37 rokov je invalidný dôchodok 63,50 % priemerného mesačného zárobku, t. z. 85,80 Eur mesačne. K tejto sume patrí úprava podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z. o 138,40 Eur mesačne na 224,20 Eur mesačne a zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. o 13,50 Eur mesačne na 237,70 Eur mesačne. Výpočítaná suma podľa zákona č.

461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov je 325,20 Eur mesačne a keďže suma invalidného dôchodku podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2003 (zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení) je 237,70 Eur mesačne, patrí navrhovateľovi vyššia suma invalidného dôchodku. Táto sa podľa § 82 zákona zvyšuje odo dňa priznania 03,3 % (opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 344/2011 Z. z. - o 10,80 Eur mesačne) na 336,00 EUR mesačne a od 1. januára 2013 (opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 329/2012 Z. z.) na 341,90 Eur mesačne. Takýto postup pri výpočte sumy priznaného invalidného dôchodku považuje súd za vecne správny a súladný so zákonom.

Podľa názoru súdu všetky námietky navrhovateľa vznesené v súdnom konaní sú právne irelevantné. Podľa vyhlášky FMPaSV č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení vyhlášky č. 164/1979 Zb., je za hrubý zárobok experta na účely dôchodkového zabezpečenia možné považovať len jeho mesačný hrubý zárobok, ktorý mu v priemere patril za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred vyslaním do zahraničia, prípadne pred začatím prípravy na službu v zahraničí. Z tohto dôvodu príjmy navrhovateľa, ktoré mal z expertíznej činnosti nemohli byť vymeriavacím základom pre určenie sumy invalidného dôchodku. Ako vyplýva z predložených listinných dôkazov a z administratívneho spisu na účely vymeriavacieho základu bol u navrhovateľa zistený hrubý zárobok za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred vyslaním do Líbye u zamestnávateľa Fakultná nemocnica LP Košice vo výške 46277,- Sk. Takto zistený vymeriavací základ bol použitý v kalendárnych rokoch 1984, 1985 a v roku 1986 alikvotná časť do 7. apríla 1986 v sume 12 298,-Sk. V roku 1986 bol k sume 12298,- Sk na základe evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia pripočítaný hrubý zárobok 33 959,- Sk za obdobie od 8.apríla 1986 do 31. decembra 1986. V roku 1986 je vymeriavací základ 46 257,- Sk. Na základe týchto vymeriavacích základov za obdobie od 1. januára 1984 do 7. apríla 1986 aj odporkyňa vydala nové rozhodnutie zo dňa 27. septembra 2012, ktorým zvýšila navrhovateľovi sumu invalidného dôchodku na sumu 274,90 Eur mesačne, (avšak ešte stále pri určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %).

Navrhovateľ namietal, že mal z činnosti experta v zahraničí ďaleko vyššie príjmy, preto nemohol byť u neho určený priemerný mesačný zárobok 135 Eur za roky 2010, 2011, 2002, 2009, 2008. K tejto námietke je potrebné zdôrazniť, že navrhovateľovi bol vypočítaný dôchodok aj podľa zákona 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov a pretože podľa zákona č. 461/2003 Z. z. mu musia byť zachované nároky vyplývajúce zo zaradenia do zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii, suma invalidného dôchodku mu bola vypočítaná za príslušné roky z priemerného mesačného zárobku 135,00 EUR (vzhľadom na zákonné obmedzenie najviac vo výške 4067,- Sk) - (§ 12 ods. 1, 6 zákona č. 100/1988 Zb.). Navrhovateľovi ale patrí vyšší invalidný dôchodok vypočítaný podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Pre výpočet sumy invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov však najvyššia prípustná hranica priemerného mesačného zárobku musela byť dodržaná. Navrhovateľom namietané krátenie zárobkov koeficientu 0,3 za roky 2003, 2008, 2009, kedy pracoval v zahraničí, vyplýva z právnej úpravy, podľa ktorej za náhradné doby patrí osobný mzdový bod v hodnote 0,3 ak trvajú celý kalendárny rok. V prípade, že trvajú len časť kalendárneho roka, patrí samozrejme pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3 (§ 62 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.). Odporkyňa aj v tomto prípade postupovala správne.

Z navrhovateľom predloženej zmluvy medzi Polytechnou PZO a navrhovateľom nevyplývajú navrhovateľom uvádzané námietky, vyplýva z nej len, že expert súhlasí, aby z jeho príjmu bol zrážaný zálohový príspevok podľa československých smerníc vo výške 61 200 LD netto. Zo všeobecných podmienok Polytechny PZO pre sprostredkovanie technickej spolupráce (bod 5) vyplýva len, že doba, počas ktorej expert vykonáva funkciu podľa tejto zmluvy sa započítava podľa príslušných predpisov. Ani z potvrdenia Živnostenskej banky n. p. Praha o tom, že navrhovateľovi je jeho plat partnerom pravidelne mesačne transferovaný vo voľno zmeniteľnej mene US \$ nevyplýva jeho nárok na dôchodkové zabezpečenie v inom ako v priznanom rozsahu.

Navrhovateľovi nemohlo byť určené ani iné obdobie rozhodujúceho obdobia, pretože v zmysle § 63 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov sa ako kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodok, berú do úvahy len roky 1984 až 2011 a do rozhodujúceho

obdobia nepatria kalendárne roky pred 1. januárom 1984 ani kalendárne roky, počas ktorých poistenec získal 365 dní náhradnej doby.

Vzhľadom na takto zistený skutkový stav súd po preskúmaní a právnom posúdení veci rozhodol tak, ako je vo výrokovej časti tohto rozsudku uvedené.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom uviedol, že konanie ohľadom invalidného dôchodku považuje od prvopočiatku za nekorektné, nemajúce oporu v zákone, diskriminujúce a finančne poškodzujúce. Žiadal, aby najvyšší súd spravodlivo rozhodol.

Poukázal na skutočnosť, že krajský súd v troch verdiktoch musel zrušiť rozhodnutie odporkyne.

Uviedol, že v rokoch 1982 až 1986 mu nebola odporkyňou započítaná alikvotná odpracovaná doba v danej kategórii, t. j. 1 rok a 145 dní, z čoho plynie, že celkový súčet rozhodujúcich dní je 8590 dní a nie 8081 dní, t. z. 23,5348 roka. Odporkyňa navrhovateľa poškodila teda o 509 dní odvedenej práce v extrémnych podmienkach, čo predstavuje 1 rok a 145 dní oddialenia riadneho dôchodkového veku.

Taktiež mu nie je jasné z výroku rozhodnutia odporkyne, kde a ako sú mu zohľadnené jeho nároky vyplývajúce zo zaradenia do zvýhodnenej pracovnej kategórie.

Navrhovateľ ďalej v odvolaní žiadal, aby pri krátení zárobkov koeficientom 0,3 boli opravené roky 2003 a 2008 len o alikvotnú časť kalendárneho roka, ktorú odpracoval v zahraničí.

Opakovane uviedol, že v rokoch 1982 až 1986, kedy pracoval v zahraničí jeho mesačné odvody boli v sume 61,200 LD (cca 6 000,-Kčs mesačne), ktoré slúžili na dôchodkové a nemocenské poistenie v ČSSR, na ktoré má navrhovateľ nárok, pretože nedostával v ČSSR žiadny plat.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne. Dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v odvolaní považuje odporkyňa za neopodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť rozhodnutia odporkyne. Navrhovateľ neuviedol v odvolaní žiadne nové námietky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, zhodne s názorom vysloveným v rozsudku krajského súdu, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne, ktorým bol navrhovateľovi podľa § 70 ods.1, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 30. mája 2012 priznaný invalidný dôchodok v sume 336 Eur mesačne. Invalidný dôchodok bol priznaný podľa čl. 52 ods. 1 písm. a) a ods. 4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009. Podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty, bol navrhovateľovi od 1. januára 2013 zvýšený invalidný dôchodok na sumu 341,90 Eur mesačne.

V uvedenej právnej veci najvyšší súd udáva, že navrhovateľ si žiadosťou zo dňa 12. júla 2012 uplatnil u odporkyni nárok na priznanie invalidného dôchodku. Za invalidného bol uznaný z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen a výsledok jeho posúdenia je uvedený v Lekárskej správe zo dňa 12. júla 2012. Následne bolo vydané rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 16. augusta 2012.

Po podaní opravného prostriedku napadnutým zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 27. septembra 2012 bola navrhovateľovi od 30. mája 2012 zvýšená suma invalidného dôchodku na sumu 274,90Eur mesačne (po zistení vymeriavacieho základu za obdobie od 1. januára 1984 do 31. decembra 1984, od 1. januára 1985 do 31. decembra 1985 a od 1. januára 1986 do 7. apríla 1986). Uvedené rozhodnutie vychádzalo zo zistenej miery poklesu zárobkovej činnosti 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Po podaní opravného prostriedku zdravotný stav navrhovateľa opätovne posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen dňa 20. novembra 2012 so záverom, že od 30. mája 2012 je invalidný, ale miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 55%. Odporkyňa vzhľadom na uvedenú skutočnosť vydala rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 4. februára 2013, ktorým navrhovateľovi od 30. mája 2010 priznala invalidný dôchodok v sume 336 Eur mesačne, po zvýšení od 1. januára 2013 v sume 341,90 Eur mesačne.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 5. februára 2013 podľa § 112 zákona č. 461/2003 Z. z. zrušila rozhodnutie zo dňa 16. augusta 2012 a zo dňa 27. septembra 2012 a vo výroku uviedla, že čiastočne vyhovuje opravnému prostriedku navrhovateľa.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1, 5 zákona poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

Podľa § 73 ods. 2 zákona suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70%, sa určí ako súčin percentuálneho poklesu schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť, priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku, a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 63 ods. 6 rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok.

Podľa § 274 zákona nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. 110)

Podľa § 175 ods. 3 písm. b/ Vyhlášky FMPaSV č. 149/88 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v rozsahu a za podmienok ustanovených predpismi platnými pred 1. májom 1990 sa hodnotí pred týmto dňom doba činnosti expertov v zahraničí.

Podľa § 50 ods. 1 a § 51 Vyhlášky FMPaSV č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení za expertov v zahraničí sa považujú československí občania, ktorí v rámci medzinárodnej spolupráce sú so súhlasom československých orgánov po 30. septembri 1948 činní v zahraničí pre zahraničných zamestnávateľov (podniky).

Za hrubý zárobok experta sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje jeho mesačný hrubý zárobok, ktorý mu patril v priemere za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred vyslaním do zahraničia, prípadne pred začatím prípravy na službu v zahraničí.

Podľa čl. 52 ods. 1 písm. a/ nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 príslušná inštitúcia vypočíta výšku dávky, ktorá bude náležať: podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje, iba ak podmienky nároku na dávky boli splnené výlučne podľa vnútroštátneho práva (nezávislá dávka).

Predmetom prvostupňového ako i odvolacieho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne, ktorým bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Na základe vyššie uvedeného ustanovenia sa najvyšší súd stotožňuje s odôvodnením rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/147/2012-51 zo dňa 13. novembra 2013, ktorým potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 4. februára 2013 a ktorým zrušil rozhodnutia odporkyne rovnakého čísla zo dňa 16. augusta 2012, 27. septembra 2012 a 5. februára 2013, konštatuje správnosť uvedených dôvodov a pre zdôraznenie správnosti uvádza doplňujúce dôvody.

Vymeriavací základ experta v zahraničí v období do 31. októbra 1988 upravoval § 51 vyhlášky č. 128/1975 Zb. FMPaSV, ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a príjem od 1. októbra 1988 upravoval § 44 ods. 4 vyhlášky č. 149/1988 Zb. FMPaSV, ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v spojení s § 175 vyhlášky č. 149/1988 Zb..

Podľa § 51 vyhlášky č. 128/1975 Zb. v znení vyhlášky č. 164/1979 Zb. za hrubý zárobok experta sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje jeho mesačný hrubý zárobok, ktorý mu v priemere patril za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred vyslaním do zahraničia, prípadne pred začatím prípravy na službu v zahraničí. Vzhľadom na uvedené príjmy navrhovateľa dosahované v zahraničí v zahraničnej mene neboli mzdou a nepodliehali dani zo mzdy podľa právnych predpisov Slovenskej republiky (ani bývalej Československej republiky) a preto nie sú príjmom na určenie vymeriavacieho základu. Navrhovateľ vykonával expertíznu činnosť v Líbyi od 6. septembra 1982 do 7. apríla 1986.

Nakoľko navrhovateľovi bola suma invalidného dôchodku vypočítaná aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, pretože sa mu podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. zachovávajú nároky vyplývajúce z zaradenia zamestnania do zvýhodnenej kategórie, suma invalidného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 je určená z priemerného mesačného zárobku hrubých zárobkov 135 Eur za roky 2010, 2011, 2002, 2009, 2008.

Suma 135 Eur je priemerným mesačným zárobkom a predstavuje v súlade s § 12 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkove najlepších kalendárnych rokoch v rozhodnom období, ktorý podľa § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. môže byť najviac vo výške 4067,- Sk, t. j. 135 Eur. Navrhovateľovi bola suma invalidného dôchodku vypočítaná z najvyššieho možného priemerného mesačného zárobku.

Navrhovateľ tiež namietal krátenie zárobkov koeficientom 0,3 za roky 2003, 2008 kedy pracoval v zahraničí. V roku 2003 navrhovateľ získal náhradnú dobu v počte 32 dní. Za náhradné doby patrí osobný mzdový bod v hodnote 0,3, ak trvajú celý kalendárny rok. V prípade, že trvajú len časť kalendárneho roka, patrí navrhovateľovi pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3. Odporkyňa postupovala v súlade s § 62 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. a správne ho aplikovala, uvedené neaplikovala v roku 2008, kedy navrhovateľ náhradné doby nezískal.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 od. 1, 2 O.s.p. potvrdil, pričom sa stotožnil s právnym posúdením veci, ktoré krajský súd náležite odôvodnil.

Námietky navrhovateľa neboli tak spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.